

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-БІЗНЕСОВИЙ
БІЗНЕС-КОЛЕДЖ
РІК ЗАСНУВАННЯ - 1966

Відділення бакалаврської підготовки
кафедра бізнес-економіки та маркетингу

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	AF041 Фінансовий менеджмент / Financial Management
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економіка та управління бізнесом
Семестр	7
Курс	3 (зі скороченим терміном навчання на базі ОКР фаховий молодший бакалавр) 4 (повний термін навчання)
Анотація курсу	<u>Мета вивчення дисципліни:</u> формування теоретичних знань і практичних навичок фінансового управління підприємствами різних організаційно-правових форм та різних форм власності в умовах ринкової економіки, стратегічного та оперативного-тактичного фінансового менеджменту, а також опанування основних підходів щодо вибору, обґрунтування та реалізації найбільш ефективних фінансових рішень у процесі управління. Завданням дисципліни є: формування комплексного розуміння механізму управління фінансами підприємств; оволодіння методичним інструментарієм фінансового менеджменту; оволодіння методикою розроблення фінансової стратегії діяльності підприємства з врахуванням його фінансово-економічного стану та положення на ринку; формування навичок застосування системного підходу при розробленні політики управління прибутком, інвестиційної політики, політики управління активами підприємства, при визначенні вартості капіталу та оптимізації його структури, а також правильного та своєчасного застосовування інструментів антикризового фінансового управління.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=52
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Гетьманенко Юлія Олександрівна Канали комунікацій СДН «Moodle»: повідомлення в чаті ел.пошта: ygetmanenko@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітньо-професійна програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_ee.pdf

Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК2.Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК11.Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК12.Навички міжособистісної взаємодії.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки, на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними і правовими актами. СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
Перелік програмних результатів навчання	ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними

	агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з урахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах. ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення ПРН 27. Забезпечувати інформаційні потреби різного рівня для проведення прикладних наукових досліджень.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 75 Форма підсумкового контролю – іспит
Методи навчання	Тематичні лекції, вирішення аналітичних, розрахункових, аналітично-розрахункових завдань, самонавчання через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle та рекомендованої літератури, джерел.

Зміст дисципліни	
Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	Сутність фінансового менеджменту як елемента у системі управління підприємством. Цілі та задачі, стратегія і тактика фінансового менеджменту. Функції і принципи фінансового менеджменту. Механізм фінансового менеджменту.
Тема 2. Концепція і методичний інструментарій оцінювання вартості грошових активів у часі та з урахуванням фактора інфляції	Концепція і методичний інструментарій оцінки вартості грошей у часі. Теперішня і майбутня вартість грошових активів. Методичний інструментарій оцінки теперішньої і майбутньої вартості грошей по схемі простих і складних відсотків. Основні показники, що враховують фактор інфляції, та поняття, якими користуються при розрахунках. Методичний інструментарій прогнозування річного темпу та індексу інфляції.
Тема 3. Фінансова стратегія підприємства	Поняття фінансової стратегії підприємства та її роль у забезпеченні розвитку підприємства. Основні етапи процесу розроблення і реалізації фінансової стратегії підприємства. Стратегія та політика фінансового менеджменту. Методи оцінювання та відбору стратегічних фінансових альтернатив.
Тема 4. Управління активами підприємства	Склад і структура активів підприємства, оцінка активів. Зміст і задачі управління оборотними активами. Управління поточними фінансовими потребами підприємства Стратегія фінансування поточних активів. Управління дебіторською заборгованістю. Управління виробничими запасами та запасами готової продукції. Управління грошовими коштами. Управління необоротними активами.
Тема 5. Управління капіталом підприємств	Сутність капіталу підприємства та принципи його формування. Вартість капіталу та принципи її оцінки. Механізм фінансового левериджу. Управління власним капіталом. Управління позиковим капіталом. Оптимізація структури капіталу.
Тема 6. Основи управління інвестиціями підприємств.	Сутність і форми інвестицій. Класифікація інвестицій підприємств. Управління капітальними інвестиціями. Оцінка ефективності інвестиційних проєктів. Управління джерелами фінансування капітальних інвестицій. Управління фінансовими інвестиціями Методи оцінки ефективності фінансових інвестицій. Управління формуванням портфеля фінансових інвестицій.
Тема 7. Управління грошовими потоками підприємства	Інформаційно-методологічне забезпечення управління грошовими потоками. Прогнозування та планування грошових потоків підприємства як основа моделі управління грошовими потоками. Методи обліку та аналізу грошових потоків підприємства. Методи оптимізації та оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємства.
Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємства	Ризики у фінансово-господарській діяльності підприємств. Основи формування моделі управління фінансовими ризиками підприємств. Основні методи нейтралізації фінансових ризиків у підприємницькій діяльності суб'єкта господарювання.

Тема 9. Основи антикризового фінансового управління підприємствами	Сутність та основні завдання антикризового фінансового управління підприємством. Система раннього попередження та реагування. Прогнозування банкрутства підприємства. Управління фінансовою санацією підприємства. Фінансова санація в ході провадження справи про банкрутство. Реструктуризація підприємства в системі антикризового фінансового управління. Механізм державного регулювання відновлення платоспроможності (банкрутства) підприємств.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ІІІ	Використання ІІІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ІІІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ІІІ.
Підсумковий контроль	Іспит у кінці семестру за результатами поточної успішності

Система оцінювання	
Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на поточний контроль та семестровий контроль .	
Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.	
Підсумковий контроль	
Відбувається у формі іспиту.	
Розрахунок підсумкової оцінки	
Для предметів з іспитом: Підсумкова оцінка (О) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (S) та балів за іспит (Т), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють 0,5 .	
Формула: $O = (S \times 0.5) + (T \times 0.5)$	

Накопичування балів з навчальної дисципліни: поточний контроль	
Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Самостійні роботи (4 СР по 10 балів)	40
Модульні контрольні (2 МКР по 20 балів)	40
Індивідуальна самостійна робота (реферат)	20
Разом	100

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної дисципліни		
Критерії оцінювання самостійних робіт:		
10 б. – Виконано всі завдання без помилок, відповіді повні й обґрунтовані.		
9 б. – Виконано майже всі завдання, допущено 1–2 несуттєві помилки.		
8 б. – Виконано більшість завдань, є окремі неточності чи пропуски.		
7 б. – Виконано понад половину завдань, але з помітними неточностями.		
6 б. – Виконано близько половини завдань, частина з них має помилки.		
5 б. – Виконано менше половини завдань, проте продемонстровано розуміння основного матеріалу.		
4 б. – Виконано окремі завдання правильно, більшість з помилками.		
3 б. – Робота містить значні помилки, лише поодинокі правильні елементи.		
2 б. – Виконано мінімальний обсяг, знання поверхові.		
1 б. – Спроба виконати завдання є, але відповіді неправильні.		
Критерії оцінювання модульних робіт:		
№	Завдання	Бали
1	Тести (10 од. по 1 бал)	10
2	Практична частина (2 од. по 5 б.)	10
	Разом	20
5 б. – Повне, глибоке та вичерпне розкриття теми.		
4 б. – Відповідь охоплює основні положення теми, але може мати незначні недоліки.		
3 б. – Відповідь містить основні положення теми, але не є повною.		
2 б. – Відповідь неповна, містить значні помилки або суттєві прогалини у розумінні теми.		
1 б. – Відповідь не відповідає вимогам завдання.		
Критерії оцінювання індивідуальних робіт (рефератів):		
16-20 б. У роботі відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Робота виконана творчо і самостійно, характеризується оригінальністю.		
10-15 б. Робота має задовольняти всім критеріям нижчого рівня і одному або двом таким: відображає глибокий пошук при дослідженні та застосування навичок мислення високого рівня; показує явне поглиблення та розуміння теми; притягує увагу аудиторії.		
1-9 б. Робота сфокусований на темі, але не висвітлює її. Наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу. Можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні.		

Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.]. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.
2. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.] – Житомир : ЖНАЕУ, 2018. – 320 с.
3. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник / І.Ю. Зайцева. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 250 с.,
4. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І.А.Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова, О.В. Жиликова – Х.:ХДУХТ, 2017. 197 с.
5. Гораль Л. Т., Фадєєва І. Г., Спасів Н. Я., Данилюк-Черних І. М.Ф - 59 Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи студентів. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. – 46 с.
6. Ganna Blakyta and Tetiana Ganushchak (2018). Enterprise financial security as a component of the economic security of the state. Investment Management and Financial Innovations, 15(2), 248-256.
7. Financial Management. (2019) Joel Siegel, Jae Shim. Barron's Educational Series. P. 360

Додаткова література

1. Бланк, И. А. Управление формированием капитала / И.А. Бланк. – М.: Омега-Л, Ника-Центр, Эльга, 2016. – 510 с.
2. Рогова, Е.М. Финансовый менеджмент: Учебник и практикум / Е. М. Рогова, Е.А. Ткаченко. – Люберцы: Юрайт, 2016. – 540 с.
3. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс]: підручник / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»; [А.М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк М. Д. Білик та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – 2-ге вид., перероб. – Електрон. текст. дані. – К.: КНЕУ, 2017. – 534 с.
4. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / за заг. ред. І. О. Школьник, В. М. Кремень ; Нац. банк України, Держ. вищ. навч. закл. «Укр. акад. банків. справи Нац. банку України». – К. : Центр учб. літ., 2017. – 488 с.
5. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.]. – Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.
6. Фінансовий менеджмент: підручник / О. В. Кнейслер, О. Р. Квасовський, О. Ю. Ніпаліді; за ред. д-ра екон. наук, професора Кнейслер О. В. – Тернопіль: Вид-во «Економічна думка», 2018. – 482 с.
7. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І.А.Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М.

Лачкова, О.В. Жилякова. – Х.:ХДУХТ, 2017. – 197 с.

8. Arnold G. Corporate financial Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.] – Житомир : ЖНАЕУ, 2018. – 320 с.

9. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І.А.Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова, О.В. Жилякова – Х.:ХДУХТ, 2017. 197–с.

10. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.]. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с.

11. Островська Г. Фінансовий менеджмент : підруч. / Г. Й. Островська. —Тернопіль : Підручники і посібники, 2016. — 512 с.

12. Фінансовий менеджмент: / Г. О. Партин , Н. Є. Селюченко. - Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 388 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua

2. Офіційний сайт Національного банку України URL: www.bank.gov.ua

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р № 463-IV URL: www.zakon0.rada.gov.ua.

8. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua>.

9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua.24>

10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" від 07.02.2013 р. № 73 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>